

ΘΕΜΑ Α

A1.

Στο άρθρο της η Μ.Β εκθέτει τους λόγους της υπογεννητικότητας. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει πως οι γενεσιουργές αιτίες του προβλήματος εστιάζονται στις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, στην εργασιακή ανασφάλεια, στην ελλιπή μέριμνα της Πολιτείας και στη δυσκολία συνδυασμού του οικογενειακού και επαγγελματικού ρόλου της γυναίκας. Επίσης, το ασταθές κοινωνικό περιβάλλον δημιουργεί κλίμα ανασφάλειας στους νέους και κρίση στις σχέσεις τους. Τέλος, η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας διαμορφώνει εξιδανικευμένα πρότυπα ζωής, γεγονός που οδηγεί στην απομόνωση διευρύνοντας το χάσμα ανάμεσα στα δύο φύλα.

Θέμα Β1

1. Β

2. Β

3. Α

4. Α

5. Α

Θέμα Β2α.

Η τρίτη παράγραφος του Κειμένου 1 αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου- αποτελέσματος. Ως κύριο αίτιο παρουσιάζεται η χρήση των smartphones. Τα αποτελέσματα που προκύπτουν είναι οι αλλαγές στους τρόπους αλληλεπίδρασης των νέων και η αύξηση της μοναξιάς και της δυσφορίας. (Επιπλέον αποτελέσματα που μπορούν να αναφερθούν : εξιδανικευμένα πρότυπα, υψηλές προσδοκίες, προβληματικές σχέσεις μεταξύ των δυο φύλων.)

Η πρόθεση της συντάκτριας είναι να επισημάνει την σοβαρότητα του προβλήματος αναδεικνύοντας με λογικό τρόπο την αρνητική επίδραση της ψηφιακής τεχνολογίας και κατ' επέκταση στην επίταση του φαινομένου της μοναξιάς.

Θέμα Β2β.

Γιατί: δηλώνει αιτιολόγηση, καθώς αιτιολογεί την άποψη του συντάκτη πως υπάρχουν συντηρητικοί νέοι και προοδευτικοί ηλικιωμένοι.

Λοιπόν: δηλώνει συμπέρασμα της άποψης ότι υπάρχουν δύο διαφορετικά «στρατόπεδα» (διαφορετικές γενιές) που τα χαρακτηριστικά τους δεν ταυτίζονται απαραίτητα με την ηλικία τους.

Θέμα Β3.

- **Ασύνδετο σχήμα:** αποτυπώνει την πληθώρα των χαρακτηριστικών της νέας γενιάς. Πυκνώνει τον λόγο, προσδίδει γοργό ρυθμό και εγείρει το συναίσθημα του αναγνώστη.
- **Α΄ πληθυντικό πρόσωπο:** ο πομπός εντάσσει τον εαυτό του στην ομάδα των αναγνωστών και εκφράζει με συλλογικότητα και καθολικότητα τα χαρακτηριστικά νέων και ηλικιωμένων. Έτσι το ύφος καθίσταται οικείο και άμεσο.
- **Συνοποδήλωση/ Μεταφορά:** Τονίζει τον δυναμικό χαρακτήρα των νέων. Ο λόγος γίνεται ζωντανός και παραστατικός κεντρίζοντας την προσοχή των δεκτών.

Θέμα Γ1

Το ποιητικό υποκείμενο στο ποίημα «Ποιος ζει και ποιος πεθαίνει» απευθύνεται άμεσα στον αναγνώστη και τον προτρέπει να διεκδικήσει με χαρά και αγωνιστικότητα τη ζωή. Χρησιμοποιώντας το β' ενικό πρόσωπο και την προστακτική ή προτροπική υποτακτική έγκλιση (χτύπα, πέταξε, μη φοβηθείς) δημιουργεί έναν διάλογο με τον δέκτη και τον παρακινεί να ζήσει χωρίς θλίψη και στεναχώρια (χτύπα τη θλίψη... στα σκουπίδια). Ταυτόχρονα τον προτρέπει να αφήσει ο,τι τον πονά, να χαρεί την ζωή και να βιώσει την γλυκύτητά της. Η επανάληψη του «πρέπει» αλλά και του «να χαρής» αισθητοποιεί την ανάγκη για έναν δυναμικό τρόπο διεκδίκησης αυτής της χαράς η οποία δεν προσφέρεται αλλά κατακτιέται (Πρέπει να πολεμήσης ... να χαρής). Τον ωθεί μέσα από την αντίθεση «ξύδι- μέλι» να απελευθερωθεί από το βάρος των αρνητικών κριτικών που μπορεί να τον ενοχλούν ή να τον πληγώνουν. Αντ' αυτού θα πρέπει να απολαμβάνει την ανέμελη ζωή και τις χαρές της, προτροπή που γίνεται αισθητή με την χρήση της παρομοίωσης «σαν βλύσμα» . Τέλος η εικόνα που τον παρακινεί να βγει ελεύθερος στο δρόμο κοιτώντας άφοβα τον ήλιο αποτυπώνει την ανάγκη να ζει ο καθένας με εξωστρέφεια (Πρέπει να γυμνωθής... Πρέπει να νιώσης) ,να ζει με αυτοπεποίθηση, να τολμά διαθέτοντας αγωνιστικό πνεύμα.

Θεωρώ πως είναι σημαντικό ο άνθρωπος να αντιλαμβάνεται την αξία της ζωής και να αγωνίζεται καθημερινά για αυτή. Πιστεύω ότι πρέπει να διαχειριζόμαστε τη θλίψη και τη στενοχώρια με τέτοιο τρόπο ώστε να εκτιμάμε τη χαρά κάθε στιγμής. Επομένως θα αποδεχόμουν την πρόσκληση του ποιητικού υποκειμένου να αντιμετωπίσω με θάρρος και αγωνιστικότητα τη ζωή και να ατενίζω το μέλλον με αισιοδοξία.

Θέμα Δ

Δ1

αύξηση μοναξιάς στην εποχή μας

Επικοινωνιακό πλαίσιο : Άρθρο σε σχολική εφημερίδα (απαραίτητη η χρήση τίτλου και η άντληση ιδεών από τα κείμενα)

Z1 Λόγοι αύξησης μοναξιάς

1§ Το κλίμα της εποχής και το δυσμενές κοινωνικό περιβάλλον:

- Το καταναλωτικό πρότυπο ζωής διαμορφώνει ανταγωνιστικές σχέσεις και ενισχύει τον ατομικισμό. Η εικόνα των μέσων ενισχύει κοινωνικά, οικονομικά, ηλικιακά στερεότυπα που εμποδίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις.
- Οι εντατικοί ρυθμοί ζωής αποδυναμώνουν τους κοινωνικούς δεσμούς, εντείνουν την αδιαφορία για τον συνάνθρωπο, οδηγούν σε χαλάρωση ακόμα και τις οικογενειακές σχέσεις.
- Η αστικοποίηση διαμορφώνει συνθήκες κοινωνικής απομόνωσης, εντείνει την καχυποψία μεταξύ των ανθρώπων, γεννά τον φόβο, την ανασφάλεια και την εσωστρέφεια – οι άνθρωποι ζουν μόνοι μέσα στο ανώνυμο πλήθος.

2§ Επικράτηση ψηφιακής τεχνολογίας:

- Οι ψηφιακές επαφές υποκαθιστούν τις ουσιαστικές σχέσεις.
- Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διαμορφώνουν έναν εικονικό κόσμο, προβάλλουν εξιδανικευμένα πρότυπα που γεννούν την σύγκριση και την ανεπάρκεια διαμορφώνοντας μη ρεαλιστικές προσδοκίες.
- Ο ψηφιακός εθισμός απορροφά όλο τον ελεύθερο χρόνο των ανθρώπων, οι οποίοι εγκλωβισμένοι σε ένα πλασματικό κόσμο δεν έρχονται ουσιαστικά σε επαφή με άλλους ανθρώπους.

Z2 Τρόποι συνεργασίας νέων και ηλικιωμένων

- Ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ τους.
- Δημιουργία κοινών δράσεων στο πλαίσιο της οικογένειας: ταξίδια, εκδρομές,

συμμετοχή σε πολιτιστικές δράσεις.

- Αλληλεπίδραση των δυο γενεών με ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών. Οι νέοι να μάθουν από την εμπειρία των ηλικιωμένων για την παράδοση, τον πολιτισμό, τη ζωή γενικότερα – οι ηλικιωμένοι να διδαχθούν ψηφιακές δεξιότητες και να μην νιώθουν απομονωμένοι.
- Επισκέψεις και συνεργασία σχολείων σε κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων, διαγενεακές δράσεις σε σχολεία, ΚΑΠΗ και βιβλιοθήκες (λέσχες ανάγνωσης, εθελοντισμός, ανάγνωση βιβλίων σε ηλικιωμένους)
- Απόδοση ρόλων από τους νέους στους ηλικιωμένους. Οι νέοι μπορούν να ζητήσουν από τους ηλικιωμένους να αναλαμβάνουν ρόλους στο οικογενειακό περιβάλλον, όπως είναι η φύλαξη των παιδιών, η συνοδεία τους σε δραστηριότητες ώστε να νιώθουν ότι είναι ακόμα χρήσιμοι, ενισχύοντας έτσι την αυτοπεποίθησή τους.

Επιμέλεια:

Σαραντίτη Ειρήνη, Δάβου Μαριάννα, Μητρούσκας Δημήτρης, Παπάζογλου Βηθλεέμ, Καττή Μαρίνα, Τουρνά Εύη, Κοντού Κατερίνα, Μπίτσικα Μαρία, Ποταμιανού Τατιάνα, Λόντου Παναγιώτα, Ασήμου Άννα, Αθανασοπούλου Αγγελική, Ξανάλατου Σμαράγδα, Τσώλη Μυρτώ, Σπέντζου Ασημούλα Αμαλία, Ψαρρά Ελένη, Πασχαλίδη Ειρήνη, Κουτρούλη Μυρτώ, Μουντούδη Ελίνα, Αθανασάκη Ανθή, Μητάκη Μαρία, Λιμογιάννη Κωνσταντίνα, Λιναρίτης Βασίλειος, Ψαρουδάκη Ρίτα, Φραγκιαδουλάκη Κλειώ, Μακράκη Γεωργία

και τα κέντρα ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ: Πειραιάς, Κερατσίνι, Διαδικτυακό, Ηράκλειο Κρήτης (Άγιος Ιωάννης και 62 Μαρτύρων), Άγιος Στέφανος, Φιλοθέη / Ψυχικό, Λάρισα, Λαμία, Καλαμάτα, Ρέντη, Παγκράτι Κέντρο, Λευκάδα, Καισαριανή, Ζωγράφου, Μοσχάτο